utorak, 15. veljače 2022.

P9_TA(2022)0025

Genetski modificirani pamuk GHB614 (BCS-GHØØ2-5)

Rezolucija Europskog parlamenta od 15. veljače 2022. o Nacrtu provedbene direktive Komisije o produljenju odobrenja za stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani pamuk GHB614 (BCS-GHØØ2-5), sastoje se ili su proizvedeni od njega, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (D076839/01 – 2021/3006(RSP))

(2022/C 342/04)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir Nacrt provedbene odluke Komisije o produljenju odobrenja za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani pamuk GHB614 (BCS-GHØØ2-5), sastoje se ili su proizvedeni od njega, na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (D076839/01,

— uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2003. o genetski modificiranoj hrani i hrani za životinje ([1]), a posebno njezin članak 11. stavak 3. i članak 23. stavak 3.,

— uzimajući u obzir glasovanje Stalnog odbora za prehrambeni lanac i zdravlje životinja iz članka 35. Uredbe (EZ) br. 1829/2003 od 8. prosinca 2021. tijekom kojeg nije usvojeno nikakvo mišljenje, te glasovanje žalbenog odbora od 31. siječnja 2022. na kojem ponovno nije doneseno mišljenje,

— uzimajući u obzir članke 11. i 13. Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije ([2]),

— uzimajući u obzir mišljenje Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) usvojeno 28. svibnja 2021. i objavljeno 7. srpnja 2021. ([3]),

— uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije u kojima se protivi odobravanju genetski modificiranih organizama („GMO”) ([4]),

---

([1]) SL L 268, 18.10.2003., str. 1.

([2]) SL L 55, 28.2.2011., str. 13.

([3]) Znanstveno mišljenje Povjerenstva EFSA-e o genetski modificiranom pamuku GHB614 radi produljenja odobrenja u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 (zahtjev EFSA-GMO-RX-018), EFSA Journal 2021:19(7):6671, https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/6671

([4]) Parlament je u osmom sazivu donio 36 rezolucija u kojima se protivi odobravanju GMO-a. Nadalje, u devetom sazivu Parlament je donio sljedeće rezolucije:

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 10. listopada 2019. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2), sastoje se ili su proizvedeni od njega, na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0028).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 10. listopada 2019. o nacrtu Provedbene odluke Komisije o produljenju odobrenja za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificiranu soju A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), sastoje se ili su proizvedeni od nje na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019) 0029).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 10. listopada 2019. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobrenju za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 te genetski modificirani kukuruz koji je kombinacija dviju, triju ili četiriju pojedinačnih promjena MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 i DAS-40278-9, sastoje se ili su proizvedeni od njih, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0030).

utorak, 15. veljače 2022.

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 14. studenoga 2019. o Nacrtu provedbene odluke Komisije kojom se produljuje odobrenje za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani pamuk LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), sastoje se ili su proizvedeni od njega, na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA (2019)0054).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 14. studenoga 2019. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o produljenju odobrenja za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificiranu soju MON 89788 (MON-89788-1), sastoje se ili su proizvedeni od nje na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019) 0055).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 14. studenoga 2019. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 i potkombinacije MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 i NK603 × DAS-40278-9, sastoje se ili su proizvedeni od njih na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0056).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 14. studenoga 2019. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobrenju za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 te genetski modificirani kukuruz koji je kombinacija dviju, triju, četiriju ili pet pojedinačnih promjena Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 i GA21, sastoje se ili su proizvedeni od njih, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0057).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 14. svibnja 2020. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificiranu soju MON 87708 × MON 89788 × A5547-127, sastoje se od nje ili su proizvedeni od nje, na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020) 0069).

— Rezolucija Europskog parlamenta od 11. studenoga 2020. o nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603, sastoje se od njega ili su od njega proizvedeni i genetski modificirani kukuruz koji je kombinacija dviju ili triju pojedinačnih promjena MON 87427, MON 89034, MIR162 i NK603 i o stavljanju izvan snage Provedbene odluke Komisije (EU) 2018/1111 na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0291).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 11. studenoga 2020. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificiranu soju SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5), sastoje se od nje ili su od nje proizvedeni, na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0292).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 11. studenoga 2020. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobrenju za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 te genetski modificirani kukuruz koji je kombinacija dviju, triju ili četiriju pojedinačnih promjena MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 i NK603, sastoje se ili su proizvedeni od njih, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0293).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 17. prosinca 2020. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificiranu soju MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788, sastoje se od nje ili su proizvedeni od nje, na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0365).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 17. prosinca 2020. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411, te genetski modificirani kukuruz koji je kombinacija dviju ili triju pojedinačnih promjena MON 87427, MON 89034, MIR162 i MON 87411, sastoje se ili su proizvedeni od njih, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0366).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 17. prosinca 2020. o nacrtu Provedbene odluke Komisije o produljenju odobrenja za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MIR604 (SYN-IR6Ø4-5), sastoje se ili su proizvedeni od njega na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020) 0367).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 17. prosinca 2020. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o produljenju odobrenja za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MON 88017 (MON-88Ø17-3), sastoje se ili su proizvedeni od njega na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020) 0368).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 17. prosinca 2020. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o produljenju odobrenja za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificiranu soju MON 89034 (MON-89Ø34-3), sastoje se ili su proizvedeni od nje na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020) 0369).

— uzimajući u obzir članak 112. stavke 2. i 3. Poslovnika,

— uzimajući u obzir Prijedlog rezolucije Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane,

A. budući da je Odlukom Komisije 2011/354/EU ([5]) odobreno stavljanje na tržište hrane i hrane za životinje koja sadržava genetski modificirani pamuk GHB614 („genetski modificirani pamuk"), sastoji se ili je proizvedena od njega; budući da je tim odobrenjem obuhvaćeno i stavljanje na tržište proizvoda povrh hrane i hrane za životinje, koji sadržavaju genetski modificirani pamuk ili se od njega sastoje, za istu namjenu kao i druge vrste pamuka, osim za uzgoj;

B. budući da je 22. travnja 2020. društvo BASF SE, sa sjedištem u Njemačkoj, u ime društva BASF Agricultural Solutions Seeds US LLC, sa sjedištem u Sjedinjenim Američkim Državama („podnositelj zahtjeva"), Komisiji podnijelo zahtjev za produljenje tog odobrenja u skladu s člancima 11. i 23. Uredbe (EZ) br. 1829/2003;

C. budući da je EFSA 28. svibnja 2021. donijela pozitivno mišljenje o tom zahtjevu za produljenje odobrenja za genetski modificirani pamuk, koje je objavljeno 7. srpnja 2021.; budući da je EFSA 5. ožujka 2009. donijela pozitivno mišljenje o prvotnom odobrenju za genetski modificirani pamuk, koje je objavljeno 10. ožujka 2009. ([6]);

D. budući da genetski modificirani pamuk eksprimira modificiranu 5-enopiruvil-šikimat-3-fosfat sintazu (2mEPSPS) kukuruza koji nije osjetljiv na širok spektar herbicida koji se primjenjuju folijarno nakon nicanja i sadrže aktivni sastojak glifosat ([7]); budući da je, drugim riječima, genetski modificirani pamuk tolerantan na glifosat, odnosno „komplementarni herbicidi";

E. budući da se ulje pamuka može pronaći u raznim prehrambenim proizvodima, uključujući preljeve, majonezu, fine pekarske proizvode, čokoladne namaze i čips, premda je njegova ljudska potrošnja relativno ograničena u Europi; budući da se životinje hrane pamukom ponajprije u obliku brašna i pogače od sjemenki pamuka ili cijelih sjemenki pamuka ([8]); budući da i ljudi konzumiraju pamuk u obliku pamučnog brašna;

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 11. ožujka 2021. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani pamuk GHB614 × T304-40 × GHB119, sastoje se ili su od njega proizvedeni, na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0080).
— Rezoluciju Europskog parlamenta od 11. ožujka 2021. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MZIR098 (SYN-ØØØ98-3), sastoje se od njega ili su od njega proizvedeni, na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0081).
— Rezoluciju Europskog parlamenta od 7. srpnja 2021. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificiranu soju DAS-81419-2 × DAS–44406–6, sastoje se ili su od nje proizvedeni, na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0334).
— Rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2021. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 i genetski modificirani kukuruz koji je kombinacija dviju ili triju pojedinačnih promjena 1507, MIR162, MON810 i NK603, sastoje se ili su proizvedeni od njega, na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0335).
— Rezoluciju Europskog parlamenta od 7. srpnja 2021. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o produljenju odobrenja za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz Bt 11 (SYN-BTØ11-1), sastoje se ili su proizvedeni od njega na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0336).

([5]) Odluka Komisije 2011/354/EU od 17. lipnja 2011. o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani pamuk GHB614 (BCS-GHØØ2-5), sastoje se ili su proizvedeni od njega, na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 160, 18.6.2011., str. 90.).

([6]) Znanstveno mišljenje povjerenstva za genetski modificirane organizme o zahtjevu (referenca EFSA-GMO-NL-2008-51) za stavljanje na tržište genetski modificiranog pamuka GHB614 tolerantnog na glifosat za upotrebu u hrani i hrani za životinje te uvoz i obradu, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003, koji je podnijelo društvo Bayer CropScience, EFSA Journal 2009:7(3):985, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.2903/j.efsa.2009.985

([7]) Mišljenje EFSA-e iz 2009., str. 7.

([8]) Znanstveno mišljenje Povjerenstva EFSA-e za genetski modificirane organizme o procjeni genetski modificiranog pamuka GHB614 × T304-40 × GHB119 za upotrebu u hrani i hrani za životinje te uvoz i preradu, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 (zahtjev EFSA-GMO-NL-2014-122), EFSA Journal 2018:16(7):5349, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2018.5349, str. 22.

utorak, 15. veljače 2022.

Nedostatak procjene komplementarnih herbicida

F. budući da se Provedbenom uredbom Komisije (EU) br. 503/2013 ([9]) zahtijeva procjena o tome utječu li očekivane poljoprivredne prakse na ishod proučavanih krajnjih točaka; budući da je u skladu s tom Provedbenom uredbom to posebno relevantno za biljke otporne na herbicide;

G. budući da se u brojnim studijama iznosi da je za genetski modificirane usjeve otporne na herbicide potrebno koristiti više komplementarnih herbicida, velikim dijelom zbog pojave korova otpornih na herbicide ([10]); budući da se zbog toga mora očekivati da će genetski modificirani pamuk biti izložen i višim i ponovljenim dozama glifosata te da bi stoga količina njihovih ostataka tijekom žetve mogla biti veća;

H. budući da je EFSA u studenome 2015. zaključila da glifosat vjerojatno nije karcinogen, a Europska agencija za kemikalije u ožujku 2017. da nije potrebna klasifikacija; budući da je za razliku od njih Međunarodna agencija za istraživanje raka, agencija Svjetske zdravstvene organizacije specijalizirana za rak, 2015. glifosat kategorizirala kao tvar koja je vjerojatno karcinogena za čovjeka; budući da se u nizu najnovijih znanstvenih stručno recenziranih studija potvrđuje moguća karcinogenost glifosata ([11]);

I. budući da prema podacima EFSA-e nisu dostupni toksikološki podaci koji bi opravdali provedbu procjene rizika za potrošače za nekoliko produkata razgradnje glifosata relevantnih za genetski modificirane usjeve otporne na glifosat ([12]);

J. budući da se smatra da procjena ostataka herbicida i produkata njihove razgradnje pronađenih na genetski modificiranim biljkama nije u nadležnosti Povjerenstva EFSA-e za genetski modificirane organizme te se stoga ne provodi u okviru postupka davanja odobrenja za genetski modificirane organizme; budući da je to problematično zbog načina na koji pojedina genetski modificirana biljka razgrađuje komplementarne herbicide te zbog toga što na sastav, a time i na toksičnost produkata razgradnje (metabolita) može utjecati sama genetska modifikacija ([13]);

Primjedbe nadležnog tijela države članice

K. budući da su države članice tijekom tromjesečnog razdoblja savjetovanja EFSA-i uputile brojne kritike ([14]); budući da je jedna od tih kritika i to da, u nedostatku ikakvog stvarnog sustava nadzora koji bi omogućio konkretno praćenje konzumacije genetski modificiranih organizama ili njihovih nusproizvoda od strane ljudi ili životinja, nije moguće izvući nikakve relevantne pouke o sigurnosti konzumacije genetski modificiranih organizama iz desetogodišnjeg razdoblja, da izvješća o praćenju (od 2011. do 2019.) imaju mnogo nedostataka i da nisu u skladu s Direktivom 2001/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([15]) i odgovarajućim smjernicama ni smjernicama EFSA-e iz 2011. o praćenju okoliša nakon stavljanja na tržište genetski modificiranih biljaka, da je predstavljena analiza literature (koju je dostavio podnositelj zahtjeva) bila neoptimalna i stoga nepotpuna te da prskanje genetski modificiranog pamuka većim koncentracijama glifosata, za koje studije pokazuju da su toksični za ljude i životinje, može vjerojatno dovesti do većih količina ostataka herbicida i metabolita u usjevima, a time i u lancu hrane i hrane za životinje;

([9]) Provedbena uredba Komisije (EU) br. 503/2013 od 3. travnja 2013. o prijavama za odobrenje genetski modificirane hrane i hrane za životinje u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća i o izmjeni uredbi Komisije (EZ) br. 641/2004 i (EZ) br. 1981/2006 (SL L 157, 8.6.2013., str. 1.).

([10]) Vidjeti, na primjer, Bonny S., „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact" (Genetski modificirani usjevi i korovi otporni na herbicide i herbicidi: pregled i učinak), Environmental Management, siječanj 2016; 57(1), str. 31. – 48., https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738, i Benbrook, C.M., „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years" (Učinak genetski modificiranih usjeva na korištenje pesticida u SAD-u – prvih šesnaest godina), Environmental Sciences Europe, 28. rujna 2012., svezak 24(1), https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24

([11]) Vidjeti, primjerice: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1383574218300887, https://academic.oup.com/ije/advance-article/doi/10.1093/ije/dyz017/5382278, https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0219610, and https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6612199/

([12]) Zaključak EFSA-e o stručnom pregledu procjene rizika od pesticida s aktivnom tvari glifosatom, EFSA Journal 2015.; 13(11):4302, str. 3. https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4302

([13]) To je doista slučaj s glifosatima, kako se navodi u obrazloženom mišljenju EFSA-e o reviziji postojećih maksimalnih razina ostataka glifosata u skladu s člankom 12. Uredbe (EZ) br. 396/2005, EFSA Journal 2018; 16(5):5263, str. 12., https://www.efsa.europa.eu/fr/efsajournal/pub/5263

([14]) Primjedbe država članica dostupne su u bazi pitanja EFSA-e (Referentna oznaka: EFSA-Q-2014-00721): https://www.efsa.europa.eu/en/register-of-questions

([15]) Direktiva 2001/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. ožujka 2001. o namjernom uvođenju u okoliš genetski modificiranih organizama i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/220/EEZ – Deklaracija Komisije (SL L 106, 17.4.2001., str. 1.).

Ispunjavanje međunarodnih obveza Unije

L. budući da se u Uredbi (EZ) br. 1829/2003 navodi da genetski modificirana hrana ili hrana za životinje ne smije imati nepovoljne učinke na zdravlje ljudi, zdravlje životinja ili okoliš te da Komisija pri sastavljanju svojih odluka mora uzeti u obzir sve relevantne odredbe prava Unije i druge legitimne čimbenike važne za predmet koji se razmatra; budući da bi takvi legitimni čimbenici trebali obuhvaćati obveze Unije u okviru ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda (UN), Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama i Konvencije UN-a o biološkoj raznolikosti;

M. budući da se u izvješću posebnog izvjestitelja UN-a za pravo na hranu iz 2017. zaključuje da opasni pesticidi, posebno u zemljama u razvoju, imaju katastrofalan učinak na zdravlje ([16]); budući da se u okviru cilja održivog razvoja br. 3.9. do 2030. želi znatno smanjiti broj smrtnih slučajeva i bolesti prouzročenih opasnim kemikalijama te onečišćenjem i zagađenjem zraka, vode i tla ([17]); budući da bi se odobravanjem uvoza genetski modificiranog pamuka povećala potražnja za tom biljkom tretiranom glifosatom, čime bi se povećala izloženost radnika i okoliša u trećim zemljama; budući da je rizik od povećane izloženosti radnika i okoliša osobito zabrinjavajući kad je riječ o genetski modificiranim usjevima otpornima na herbicide, s obzirom na veće količine herbicida koje se pritom koriste;

N. budući da prema stručno ocijenjenoj studiji Roundup objavljenoj 2020. jedan od najviše korištenih herbicida na bazi glifosata u svijetu može dovesti do gubitka biološke raznolikosti, zbog čega ekosustavi postaju osjetljiviji na onečišćenje i klimatske promjene ([18]);

Nedemokratsko donošenje odluka

O. budući da tijekom glasovanja Stalnog odbora za prehrambeni lanac i zdravlje životinja iz članka 35. Uredbe (EZ) br. 1829/2003 održanog 8. prosinca 2021. nije doneseno nikakvo mišljenje, što znači da kvalificirana većina država članica nije podržala odobrenje; budući da tijekom glasovanja žalbenog odbora od 31. siječnja 2022. ponovno nije doneseno mišljenje;

P. budući da Komisija uviđa problematičnost činjenice da i dalje donosi odluke o davanju odobrenja za genetski modificirane organizme bez podrške kvalificirane većine država članica, što čini iznimku za odobrenja proizvoda općenito, ali je ona postala pravilo pri donošenju odluka o odobrenjima za genetski modificiranu hranu i hranu za životinje;

Q. budući da je Europski parlament u osmom sazivu donio ukupno 36 rezolucija u kojima se protivi stavljanju na tržište genetski modificiranih organizama za hranu i hranu za životinje (33 rezolucije) i uzgoju genetski modificiranih organizama u Uniji (tri rezolucije); budući da je u devetom sazivu Europski parlament već usvojio 21 prigovor na stavljanje genetski modificiranih organizama na tržište; budući da odobravanje nijednog od tih genetski modificiranih organizama nije podržala kvalificirana većina država članica; budući da razlozi zbog kojih države članice ne podržavaju odobrenja uključuju nepoštovanje načela predostrožnosti u postupku odobravanja i znanstvena pitanja povezana s procjenom rizika;

R. budući da Komisija i dalje daje odobrenja za genetski modificirane organizme unatoč tome što je i sama priznala postojanje demokratskih nedostataka te usprkos izostanku potpore država članica i prigovorima Parlamenta;

S. budući da u slučajevima kad u Žalbenom odboru davanje odobrenja nije podržala kvalificirana većina država članica nije potrebno mijenjati zakonodavstvo kako bi se Komisiji omogućilo da uskrati odobrenje za genetski modificirane organizme ([19]);

([16]) https://www.ohchr.org/EN/Issues/Food/Pages/Pesticides.aspx
([17]) https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/
([18]) https://www.mcgill.ca/newsroom/channels/news/widely-used-weed-killer-harming-biodiversity-320906
([19]) U skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 (članak 6. stavak 3.), ako davanje odobrenja nije podržala kvalificirana većina država članica, Komisija „može”, ali ne „mora” dati odobrenje.

utorak, 15. veljače 2022.

1. smatra da Nacrt provedbene odluke Komisije prekoračuje provedbene ovlasti predviđene Uredbom (EZ) br. 1829/2003;

2. smatra da Nacrt provedbene odluke Komisije nije u skladu s pravom Unije jer nije spojiv s ciljem Uredbe (EZ) br. 1829/2003, a on je, u skladu s općim načelima utvrđenima u Uredbi (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća ([20]), pružanje osnove za visoku razinu zaštite života i zdravlja ljudi, zdravlja i dobrobiti životinja, interesa okoliša i potrošača u pogledu genetski modificirane hrane i hrane za životinje, uz istovremeno jamčenje uspješnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta;

3. traži od Komisije da povuče svoj nacrt provedbene odluke;

4. ponovno poziva Komisiju da ne odobrava genetski modificirane usjeve otporne na herbicide dok se zdravstveni rizici povezani s ostacima temeljito ne istraže na osnovi pojedinačnih slučajeva, što zahtijeva potpunu procjenu ostataka od prskanja genetski modificiranih usjeva komplementarnim herbicidima, procjenu produkata njihove razgradnje i svih kombiniranih učinaka, među ostalim i sa samom genetski modificiranom biljkom;

5. pozdravlja činjenicu da je Komisija u pismu zastupnicima od 11. rujna 2020. konačno uvidjela potrebu da se pri donošenju odluka o odobrenju genetski modificiranih organizama u obzir uzme održivost ([21]); međutim, izražava duboko razočaranje zbog toga što je Komisija nastavila davati odobrenja za uvoz genetski modificiranih organizama u Uniju unatoč stalnim prigovorima Parlamenta i većine država članica koje glasuju protiv;

6. poziva EFSA-u da zatraži podatke o utjecaju konzumacije hrane i hrane za životinje dobivene od genetski modificiranih biljaka na crijevni mikrobiom;

7. ponovno apelira na Komisiju da u obzir uzme obveze Unije na temelju međunarodnih sporazuma, kao što su Pariški sporazum o klimatskim promjenama, Konvencija UN-a o biološkoj raznolikosti i ciljevi održivog razvoja UN-a; ponavlja svoj poziv da se nacrti provedbenih akata poprate obrazloženjem u kojem se objašnjava na koji se način poštuje načelo „nenanošenja štete” ([22]);

8. naglašava da se u izmjenama Prijedloga uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 182/2011 ([23]), koje je Europski parlament usvojio 17. prosinca 2020. kao temelj za pregovore s Vijećem, navodi da Komisija ne smije dati odobrenje za genetski modificirane organizme ako se za to nije izjasnila kvalificirana većina država članica; inzistira na tome da Komisija poštuje to stajalište te poziva Vijeće da hitno nastavi s radom i donese opći pristup u pogledu tog predmeta;

9. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te vladama i parlamentima država članica.

([20]) Uredba (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (SL L 31, 1.2.2002., str. 1.).

([21]) https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf

([22]) Rezolucija Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu (SL C 270, 7.7.2021., str. 2), stavak 102.

([23]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0364.